

CLUBBLAD 150 JAAR FANFARE NOS JUNGIT APOLLO

DE NOTENKRAKER

1864 jubileummagazine 2014

NJA
FANFARE-ORKEST

150 JAAR

NJA
FANFARE-ORKEST

150 JAAR

Digitale uitgaven van de Notenkraaker * redactie: Leo van Lieshout

INTERNE MOEILIKHEDEN

Ernstiger dan al deze uitwendige schermutselingen waren soms de moeilijkheden van binnen uit. Dreigde de club na de eerste jaren in onze ogen tenminste - te vervallen tot een gezelschap van jan plezier, geldgebrek stelde hier al spoedig paal en perk. Naast en ook wel ter oorzake van een 'slepend geldgebrek had men te kampen met de moeilijkheid om behoorlijke 'kapelmeesters' aan te trekken. Hieruit ontstond gebrek aan interesse bij de leden, wat bij gelegenheid weer aanleiding werd tot onderling geharrewar. Dirigenten uit eigen kring, zoals J. Clerx (1881-1897) en J. van den Broek (1907 - 1922) waren hiervoor geen oplossing. Hoe ijverig ook, zij hadden niet het gezag en de achtergrond die nodig waren om een fanfare te bezielen en op hoger peil te brengen. Een typische moeilijkheid

deed zich voor doordat ook sommige herbergiers lid waren van de harmonie. Dit werd soms een bron van allerlei onaangenaamheden die slechts door handig laveren omzeild konden worden. In het begin toen men nog kon terugvallen op een rijke beschermheer waren de moeilijkheden wel te overwinnen. Kessler, een gegoede particulier bleef beschermheer tot 1877, ofschoon hij al in 1872 naar Amsterdam verhuisd was. Na hem trad W. van Hombergh, lid van de Provinciale Staten, als zodanig op tot 1881. Daarna werd G. Wijnen gekozen, maar om niet bekende reden bedankte hij reeds in 1885 als lid en beschermheer. Men besloot toen geen nieuwe beschermheer meer te nemen, de oorzaak hiervan zal wel geweest zijn dat er geen voorradig was.

De toestand van de harmonie wordt duidelijk in 1884. In dat jaar ging de vroegere bescherm-

Links van het Kerkplein was vroeger Hotel De Keizer gevestigd met het uithangbord HARMONIEZAAL NJA.

Marktstraat — St. Oedenrode.

heer, W. van Hombergh, failliet en we horen dan dat de fanfare nog f.150,- schuld bij hem had. In een ledenvergadering reageerde G. Wijnen hierop als volgt: Aan de Heeren Curatoren in den 'faillieten boedel ontbreken voldoende bewijzen om dit geld op te vorderen. (voordeel van een slechte boekhouding) en indien zij deze al mochten bezitten om de volle betaling te vorderen of anders al wat de harmonie bezit onder den hamer te brengen, dan zullen de schuldeisers toch weinig baat vinden, wijl de gehele kas ledig is en het gehele materieel nauwelijks de helft van f.150, zou kunnen opbrengen. De toestand was dus niet bepaald rooskleurig. Een opleving volgde rond het 25-jarig bestaan, onder het presidentschap van Jac van der Hagen (1886 - 1898). Daarna raakte men opnieuw zwaar in de puree, we kunnen anders niet verklaren dat er jarenlang geen behoorlijke president gevonden kon worden en dat men in twee jaar drie dirigenten versleet, Groenendaal, Pisarowitz en Hidding. In 1902 bood zich een

In 1905 werd J. Kemps de nieuwe beschermheer.

J Kemps, gemeentesecretaris.

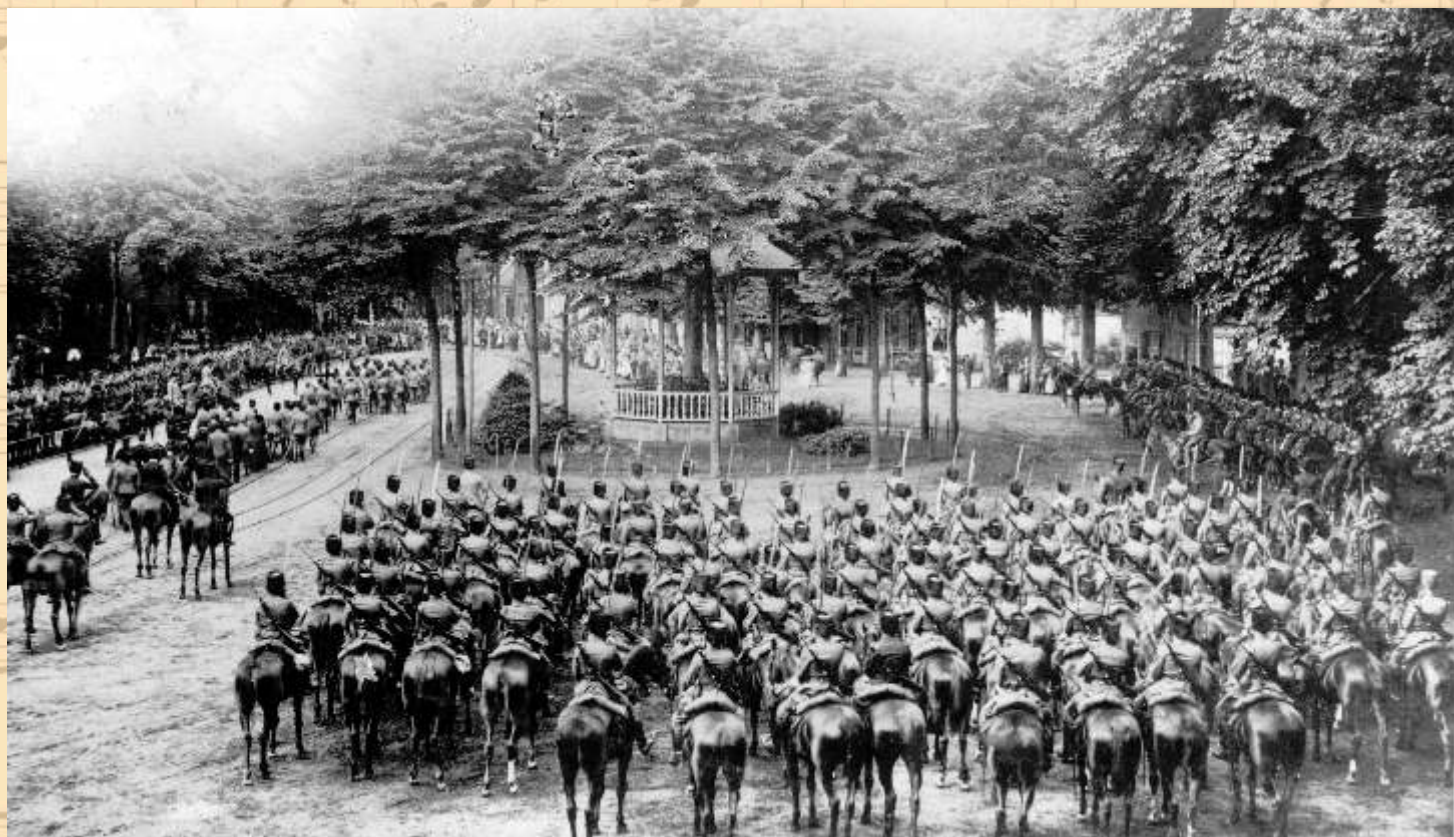
nieuwe beschermheer aan, Pieter van der Hagen, en uit de opleving die daarna weer tot stand komt blijkt hoezeer men een goede beschermheer nodig had. In 1905 werd de gemeentesecretaris J. Kemps tot president gekozen. Hij heeft de harmonie geleid in de meest kritieke fase van haar bestaan, tot 1918 toen hij op 41-jarige leeftijd slachtoffer werd van de beruchte spaanse griep. In de eerste jaren van deze periode bloeide de harmonie weer wat op. De heer Brohm was tot 1907 dirigent en hij werd als zodanig geprezen. Daarna nam een eigen lid van de fanfare, J. van den Broek, de leiding over. Dit was voordelig, want de werkzaamheden van een eigen lid behoeften niet gehonoreerd te worden. Een nadeel hiervan was echter, dat men over het optreden van zo'n onbezoldigd dirigent maar moeilijk de nodige aanmerkingen kon maken. We horen dan ook wel eens van een voorstel om hem een jaarlijkse toelage te geven om meer vat op hem te krijgen. Het bestuur heeft hem echter steeds beschermd. Naast hem treden als oefenmeesters op, J. Rijken tot 1912 en daarna de heer Parren, gediplomeerd muziekmeester te 's-Bosch.

Het dieptepunt in de geschiedenis van de fanfare werd bereikt in de eerste jaren van de oorlog 1914 - 1918. De oorzaken zijn gemakkelijk te raden: de onzekere toestand, de mobilisatie, praatjes en verdachtmakingen in verband met smokkelhandel waar ook leden van de fanfare bij genoemd werden, doch die in de gemeenteraad bestempeld worden als: "praatjes waarvan niemand de oorsprong kent", en tenslotte de bijna kinderlijke belangstelling voor de huzaren die in het dorp kwamen.

In juli 1914 had men nog het 50-jarig bestaan gevierd. De secretaris heeft hier echter geen verslag van nagelaten, omdat hij werd opgeroepen voor de militaire dienst. Er zijn nu te weinig leden, de repetities worden slecht bezocht en het aantal uitvoeringen loopt onrustbarend terug. Op 1 november 1915 klagen de honoraire leden: concerten horen we niet, maar als er geteerd moet worden dan zijn ze wel present. Op 10 augustus 1916: op de laatste drie repetities was niemand aanwezig; de burgerij doet niets, ze denken maar dat wij het geld alleen maar voor de gezelligheid gebruiken; J. van den Broek wil op deze manier niet aanblijven; de directeur en ook de kastelijns moeten toezien en niet willen dat de militairen onze instrumenten gebruiken en de boel in de

war schoppen. Maar de kastelijns zien liever militairen in hun cafe' s dan de harmonie. Het was een geluk voor de fanfare dat het bestuur tijdig maatregelen genomen had. Op 20 september 1915 was een comité benoemd tot steun aan de harmonie, met als leden: de burgemeester Jhr. Rijckevorsel van Kessel, dokter G. Anderegg, Th. van Gulick, W. van der Hagen, H. de Leyer en A. Sassen. Met behulp van dit comité, later nog bijgestaan door Luit. Kol. Jhr. W. van de Poll, van het 2e regiment Huzaren, werd de fanfare tenslotte weer op de been geholpen. Het comité stelde nogal wat eisen, maar zat zelf niet stil. Op 12 januari 1917 kwam het bericht dat de capelmeester van het corps der Huzaren een geregelde cursus zou gaan geven aan de leerlingen en tevens aan gevorderden. Het comité weigerde verder het verzoek van enige leden om J. van den Broek als dirigent te ontslaan en liet duidelijk weten dat de schuld van alles niet bij hem lag, maar bij de leden zelf. Dokter Anderegg stelde daarop voor om tijdens de repetities voortaan 2 glaasjes bier aan de aanwezige leden te geven op kosten van de kas: om de ambitie. Dit bleek een wonderlijke uitwerking te hebben, want van nu af werden de repetities weer behoorlijk bezocht. Op 3 mei 1917 was ook Overste van de Poll op de vergadering

aanwezig. Het ging o.a. over het geven van een concert "ten behoeve van de Wed.Clijnk, die niet weet hoe aan de kost te komen". We horen dan iets merkwaardigs. In vroeger tijden werden de concerten en met name de armenconcerten van de harmonie voornamelijk door dames bezocht, zoals op meerdere plaatsen in de notulen te lezen staat. Nu horen we van overste van de Poll, dat het geven van concerten in Rooij door het corps van de Huzaren steeds met veel moeilijkheden gepaard gaat, daar er weinig of geen dames durven verschijnen. Alleen als deze zaak geregeld zal worden, zal hij zorgen dat het corps van de Huzaren aan dit concert zal meewerken. De burgemeester belooft hierin zijn volle medewerking. Wat of wie zat hier achter? Door een steeds nauwere samenwerking met het corps van de Huzaren werd de belangstelling voor de fanfare groter. Ook op financieel gebied werden ze door hen gesteund.

Als dan op 21 februari 1918 de Koningin op bezoek komt om op de Vresselse hei eene revue te houden over het Korps der Rijdende Artillerie dat zijn 125-jarig bestaan herdacht" kon Nos Jungit Apollo weer zonder schaamte present zijn om op het kruispunt te Nijnsel het Wilhelmus te laten horen, waarna de Vrouwe minzaam buigend, dankte voor deze hulde. Kort daarna prijst overste van de Poll de fanfare om haar enorme vooruitgang en drukt de leden op het hart hun bestuur hoog te houden. De fanfare

was gered. Met de nodige ups en downs ging het nu naar een volgende oorlog. In oktober 1921 horen we weer wat minder aangename geluiden. Zeven leden dienden een schriftelijke verklaring in met als inhoud:

"Als het zo doorgaat, gaan we te gronde; de repetities worden niet bezocht en van het bestuur zien we nooit iemand." J. van den Broek kreeg weer de schuld. Ze hadden hem bij een paar uitvoeringen zonder meer te schande gezet, doordat slechts enkele leden aanwezig waren zodat de stukken niet of niet behoorlijk konden worden uitgevoerd. - Zo waren toen nog onze manieren. Het jaar daarop werd P. J. van de Akker uit 's-Bosch tot directeur benoemd. Hij bleef dit tot aan zijn dood in 1932. In 1934 nam zijn zoon Nico van den Akker de leiding over van C. van de Weyden uit Veghel. Op 5 augustus gaf hij een concert in den Bosch.

Uit een krantenbericht plukken we het volgende bloempje voor N. J. A:

"Een prachtige zomer-Zaterdagavond, en druk, druk was het op de Markt. Ook de terrassen van de diverse "tempels des dranks" welke onze Bossche mert omzoomen, hadden het druk en waren nagenoeg uitverkocht. Niet druk was het echter op-de-tent, neen daar was het heelemaal niet druk. Een handjevol muzikanten die er zaten, en een slanke jonge dirigent die er stond. Maar er werd druk gemusiceerd, en hoe! Dat was geen meziek maar muziek. - Bravo St. Oedenrode. Au revoir.

